

XII GLOBAL SCIENCE

AND INNOVATIONS 2021: CENTRAL ASIA

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-
PRACTICAL JOURNAL**

Nur-Sultan, Kazakhstan

**ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ
В ФОРМЕ АССОЦИАЦИИ
«ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЕ ДВИЖЕНИЕ «БОБЕК»
КОНГРЕСС УЧЕНЫХ КАЗАХСТАНА**

ISSN 2664-2271

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
eLIBRARY.RU

РИНЦ

**«ГЛОБАЛЬНАЯ НАУКА И ИННОВАЦИЯ 2021:
ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ»**

№ 1(12). Февраль 2021
СЕРИЯ «ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ»
Журнал основан в 2018 г.

V ТОМ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
Ж.Малибек, профессор;
Ж.Н.Калиев к.п.н.;
Лю Дэмин (Китай),
Е.Л. Стычева, Т.Г. Борисов (Россия)
Заместители главного редактора: Е. Ешім, Е. Абиев (Казахстан)

**CONSOLIDATION OF LEGAL ENTITIES IN THE FORM OF
AN ASSOCIATION «NATIONAL MOVEMENT «BOBEK»
CONGRESS OF SCIENTISTS OF KAZAKHSTAN**

ISSN 2664-2271

BOBEK

ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫ
ҚАЗАҚСТАН

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
eLIBRARY.RU

РИНЦ

**«GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS 2021:
CENTRAL ASIA»**

No. 1(12). February 2021
SERIES "PHILOLOGICAL SCIENCES"
The journal was founded in 2018.

V VOLUME

CHIEF EDITOR:

J. Malibek, professor;
Zh.N. Kaliev, candidate of pedagogical sciences;
Liu Deming (China),
E.L. Stycheva, T.G. Borisov (Russia)
Deputy chief editors: E. Yeshim, E. Abiev (Kazakhstan)

Қорытындылай келе, қазақ әдіскерлерінің өз заманында қолданған әдістері, ұстанған принциптері араға жүз жылдан астам уақыт салып қайта тәжірибеге еніп отыр. Қазақ балаларына, өзге ұлт өкілдеріне қазақ тілін үйретуде аянбай еңбек еткен әдіскер-ғалымдардың оқу құралдары, мақалалары қазақ тілін үйренемін деушілерге, ал әдістемелік нұсқаулықтары тілді үйретемін деушілерге таптырмас құрал болып табылады. Сол себепті олардың еңбектері қанша уақыт өтсе де еш құндылығын жоймасы анық.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Кемеңгерұлы Қ. Оқу құралы. Үш томдық шығармалар жинағы. – т.2. – Алматы: «Алаш», 2005. – 335 б.
2. Кемеңгерұлы Қ. Еуропалықтар үшін II жылдық оқу құралы. Үш томдық шығармалар жинағы. – т.2. – Алматы: «Алаш», 2005. – 335 б.
3. Жұбаева О. XX ғасыр басындағы қазақ тілі жөніндегі зерттеулер. – Алматы: «Қазығұрт» баспасы, 2013. – 664 б.

ҚАЗІРГІ БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІНДЕГІ ӘДЕБИ ЕРТЕГІЛЕР

Орда Гүлжаһан Жұмабердіқызы

М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері,
филология ғылымдарының докторы, профессор,
Жоба жетекшісі – Орда Гүлжаһан Жұмабердіқызы
Алматы, Қазақстан

***Аннотация:** В статье анализируются художественно-эстетические достижения литературных сказок в современной казахской детской литературе на основе произведений отдельных писателей. На примерах устной литературы обращено внимание на традиционное продолжение жанра сказки в современной казахской литературе. Роль литературы в воспитании подрастающего поколения рассматривается в сказках Н.Ақыша, А.Калдыбаева, А.Абдибая, Н.Кумара. В литературных сказках интересно описываются добрые дела героев по защите окружающей среды и здоровому образу жизни, воплощающие национальные ценности в соответствии с представлением о ребенке.*

***Ключевые слова:** литература, детская литература, традиций, литературный персонаж, сказка.*

Өнердің басқа түрлері тәрізді көркем әдебиет адамның ақылына ақыл, сезіміне сезім қосатынын әдеби шығармалар дәлелдеп келеді. Әдебиеттегі тарихи кейіпкерлердің өмірі мен қызметі оқырманға әсер етіп қана қоймай, көп жағдайда идеалға айналып жатады. Балаларға арналған әдебиет өскелең ұрпақты өмірді тануға, білім-ғылым алуға, салауатты өмір салтын ұстануға, әдеби кейіпкерлерінің тағдырынан өмір тәжірибесін жинақтауға баулиды. Балалар әдебиеті – қазақ халқымен бірге жасап, бірге өсіп келе жатқан рухани сала. Көркем әдебиеттің өзге салалары секілді балалар әдебиеті де өз бастауын ауыз әдебиеті үлгілерінен алады. Санамақ, жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, өтірік өлең, ертегі сияқты ауыз әдебиеті үлгілерінен жалғасып келе жатқан балалар әдебиеті заман талабына сай өз жалғасын табуда.

Тәуелсіздік алғаннан бастап қазақ қаламгерлері түрлі тақырыптардағы ізденістерін арттырды. Бүгінде кеңес уақытында бұрмаланған тарихымыз, салт-дәстүріміз, ұлттық құндылықтарымызды қайта жаңғыртқан шығармалардың қатары көбеюде. Солардың ішінде ұлттық әдебиетіміздің негізгі саласының бірі – балалар әдебиетінде сан түрлі тақырыптар игерілуде. Президент Қасым-Жомарт Тоқаев «Біздің халқымыз рухани мұраларын сақтап, ұлттық тарихын зерттеуге, мәдениетін жан-жақты қолдауға әрдайым мән береді. Бұл берік ұстаным Тәуелсіз Қазақстан кезеңінде жаңа сипат алып отыр» [1], – деп, тұтас түркі тектес елдерге ортақ жауһарларымызға, Алтын орда, Қазақ хандығы тұсындағы құнды мұраларымызға тоқталып, олардың бүгінгі таңда жалғастық тауып отырғанына көңіл аударған болатын. Осының көрінісі ретінде балалар әдебиетінде аңыз-эпсаналар мен тарихи ескерткіштердегі хандар мен батырлар бейнесіне көңіл аударыла бастады. Қаламгерлер әдеби ертегі, әңгіме, өлең жолдарында тарихи кейіпкерлерге көңіл бөлсе, заманауи тақырыптағы шығармаларда балалар өмірін бүгінгі қоғам өмірімен байланыстыра сипаттауда.

Қазіргі таңда бірсыпыра қаламгерлер өткен тарихқа үңіліп, батырлар мен хандар бейнесін әдебиетке алып келсе, енді бірпарасы өмірі үлгі-өнеге боларлық тарихи тұлғалар мен замандастарымыздың өмір-тіршілігін көркем бейнелеуде. Д.Рамазан «Бала Қазыбек» пьесасында Қазыбек бидің бала кезінен билікке араласа бастағанына назар аударса, Р.Отарбаев «Нұр жауған ғұмыр», Е.Жуасбек «Терең тамыр» драмаларында Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың бейнесін сомдауда бала күніндегі армандарының орындалғанын шынайы бейнеледі. Мұндай шығармалар балаларды үлкен биіктерді бағындыру үшін үлкен мақсаттарға жетелейтін асқақ армандардың болуына сендіреді.

Көркем әдебиет жас оқырманды толық адам ретінде қалыптастыруға, адамгершілік қасиеттерді бойына жинақтауға, асқақ асыл армандарын жоспарлауға, отбасына, адамзат баласына, отанға деген махаббат сезімін, патриотизмін қалыптастыруға, оқуда озат, өмірде алда болуға баулуға міндетті. Мұндай асыл мақсаттардың оңай жолмен келмейтіні белгілі. Ол үшін әрбір оқырман тынымсыз ізденуге, көп еңбектенуге, өзін-өзі тәрбиелеуге, өзін-өзі жетілдіруге міндетті. «Білекті бірді, білімді мыңды жеңетінін» түсінген ұрпақ тәуелсіздік тұсындағы бәсекеге қабілетті болып өсу керек. Мектепте жақсы оқу үшін көп іздену керектігін ұғынған жас ұрпақ өмір үшін күресе білетін күрескер болып қалыптасуы тиіс. Бұл жолда олар Абай айтқан бес асыл істі бойына жинақтап, бес жаманнан қашуға дағдыланады. Абай шығармаларын оқу арқылы «талап, еңбек, терең ой, қанағат, рахымды» бойына жинақтаған өскелең ұрпақ «өсек, өтірік, мақтаншақ, еріншек, бекер мал шашпақтан» бойын аулақ салуға тырысады. Көркем әдебиеттің негізгі міндеттерінің бірі – тәрбие құралы болса, кез-келген қаламгердің шығармаларын оқыған бала сол шығармадан өзіне қажетін алып, жаманынан бойын аулақ салатыны белгілі. Осы жөнінде С.Қирабаев: «Көркем әдебиет жас адамды ең алдымен адамзатты талдырмай, шаршатпай жетелеп келе жатқан асыл арман мен асқақ қиялға, азаматтық адамгершілік қасиеттерге, жоғары идея мен биік сезімге, туысқандық пен достыққа баулуға міндетті», – деген болатын [2, 186].

Ертегі – халық прозасының көне жанрларының бірі. Бұл – балалар мен жас өспірімдердің қызығып оқитын жанры. Олар өз ішінен жануарлар жайындағы, қиял-ғажайып, батырлық, новеллалық, (хикаялық), сатиралық ертегілер деп бірнеше топқа бөлінеді. Хайуанаттар туралы этиологиялық ертегілерде қиял-ғажайып ертегілердің оқиғасы да жүре береді. Фольклортанушы ғалым С.Қасқабасов этиологиялық ертегінің өзіндік белгілерін көрсеткенде ондағы аллегориялық сипатқа көңіл бөледі [3, 373]. Халық прозасынан келе жатқан ертегі жанр қазіргі таңда авторлық ертегілермен жалғасуда. Ұлттық әдебиетте әдеби ертегі жазған Ә.Тәжібаевтың «Толағай», Ө.Тұрманжановтың «Құмырсқалар, аралар қиыспас дос құдалар», «Аңғал бұғы, алдамшы түлкі, аң патшасы ауру арыстан туралы хикая», Ж.Смақовтың «Бұршақ туралы ертегі», «Бала Балпаң және оның бес саусағы туралы ертегі», М.Жаманбалиновтың «Бала пілдің қалаға саяхаты»,

С.Сарғасқаевтың «Ала мысық пен Ақтөс» [4] сияқты ертегілерінің қатарын қазіргі балалар қаламгерлері дәстүрлі түрде жалғастыруда. Қ.Толыбаевтың «Алма қыз және оның батыр ағалары», Б.Сүлейменовтің «Хан шатырындағы кездесу», Н.Ақыштың «Балалар елін бағындыру», «Уайымшыл мектеп формасы», «Адам қорыған көл», «Қамаудағы үш дос», «Мейірімділік сәулесі», Ә.Қалдыбаевтың «Арманына жеткен айбалта», «Бәйтерек пен дәнек», Ә.Әбдібайдың «Күннің тоғыз баласы», Н.Құмардың «Сезімтал тарақандар», С.Дүйсенбиевтің «Алматының апорты», С.Досжанның «Қарақанатты жеңген қайырымда қала», «Жетім қозының зары», «Қызғалдақтың қызы», «Маймақ қаз», «Тышқан жылғы дүрбелең» сияқты әдеби ертегілері – балалардың сүйіп оқитын шығармалары. Бала тәрбиесінде сан ғасырлық халық мұрасымен бірге авторлық әдебиеттің де берері мол екендігін аталған шығармалар көрсетіп келеді.

Жас бүлдіршіндерге арналған «Жаңа заман ертегілері» [5] деген жинаққа енген Н.Ақыштың «Балалар елін бағындыру» ертегісінде Ойын, Еңбек, Өнер, Спорт, Оқу, Кітап патшалығының үстінен келген отарлаушы Теледидар, Компьютер патшалығы балалардың жаппай денсаулығын бұза бастайды. Теледидарлар патшасы өздерінің балаларға жасап жүрген қиянатын былай түсіндіреді: «Ол – рентген сәулелері. Қалыпты Теледидар қалыпты жұмыс істеп тұрған кезде сағатына ноль бүтін мыңнан екі микро-рентген сәуле шығарады. Ал бала он жыл бойы үзбей Теледидар көрсе ше?.. Бұл – ауруға апаратын тура жол. Яғни он жыл бойы бізді тамашалаған баланың ешқайсысы алдымыздан сау кетпейді. Өмірлері қауіпке ұшырайды» [5, 13]. Теледидар патшалығының өзі балалардың ағзасына осынша зиян келтірсе, олардың Компьютер тайпасымен одақтасып балаларға шабуыл жасауы тіптен қауіпті. Қазіргі таңда компьютер мен қолтелефонға байланған балалардың көз тамырлары зақымданып көру қабілеті тым төмендеуде. Ал автордың айтпағы «Ал Ойын, Еңбек, Өнер, Спорт, Оқу, Кітап – алтауы бірігіп, Балалар елін қалайда Теледидар мен оның одақтасы Компьютер атты басқыншылардан тазарту қамында» дегенге саяды [5, 15]. Бірақ ондай күннің қашан туатыны белгісіз. Себебі, күннен күнге бүлдіршіндер де, жас өпірімдер де, жоғары сынып оқушылары да қолтелефон мен компьютерге тәуелді болып алды.

«Адам қорыған көл» ертегісінің кейіпкері – Данияр деген бала. Адам аяғы тимеген Албан таудың ар жағында, Балбан шөлдің бер жағындағы Арайлым көлін Даниярдан естігендер оған қарай ағыла бастайды. Адам аяғы тиген соң сол маңға жол түсіп, қала салынып, көл қорушылардың құстар мен балықтарды аулап табиғаттың тынышын алады. Араға бір жыл салып жазғы демалыста көлге барған Данияр Көксерке, Ақсазан достарының мұң-шеріне тап болады. Көлді қоримыз деген адамдар оларға қиянат жасағанын, балықтар мен құстарды аулап құртуға айналғанын естіген бала достарына, табиғатқа жаны ашып, ыстығы көтеріліп қатты ауырып қалады. Балаларының не себепті ауырғанын білген ата-ана тұрғындардан қол жинап, қала сыртындағы көлді қорғауға қол жеткізеді. Бірақ бұл кезде Даниярдың Көксерке, Ақсазан достары көлден ізім қайым жоғалып еді. Балықшылардың ауына түскеніне сенбеген бала достарының атын атап күнде іздеп жүріп өзі де ержетіп, сол көрдің қорықшысына айналады.

«Қамаудағы үш дос» ертегісінде Айдынның Шаңғы, Коньки, Шана достарының жазда неге далаға шықпайтыны туралы ой қозғаған. Жаз бойы қора ішінде жатудан жалыққан олар өз беттерінше далаға шығамыз деп көп опық жеп, қатты жарақаттанады. Содан бері олар Айдынның рұқсатынсыз жазда далаға шықпайтын болыпты. Жылдың әр маусымында Айдынның достары ауысып тұратынын Велосипедь, Доп сияқты достарынан көруге болады.

«Мейірімділік сәулесі» ертегі-хикаяты «Жаралы көгершін қайдан келді», «Ерте атқан таң», «Елшілер және соғыс министрі», «Енді не істейміз», «Ғалым ата айтқан сөз», «Меймандос мейірман планетасы», «Тағы да соғыс министрі», «Табылды», «Соңғы құрбандық және мәңгі бейбітшілік» деген тараулардан тұрады. Әр тарауға Бекен мен Дән

елінен келген жаралы Шапағат-көгершіннің басынан өткен түрлі оқиғалар негіз болған. Дән еліне Бүлік елі шабуыл ашып содан қашып шыққан көгершін Бекеннен көмек сұрайды. Бекен көгершіннің зымыранына мініп алып Бүлік елінің Соғыс министріне дейін барады. Алайда олар өздерінің басқыншылық әрекетін тоқтатпай, Дән елін түп-түгел жойып жіберу мақсатымен шабуылды үдете түседі. Бүлік елінің ұшқыр жойғыштарынан аман-есен құтылған олар Ғалым атайдың айтуы бойынша «Мейірімділік сәулесін» іздеп Мейірбан планетасына сапар шегеді. Мейірімділік сәулесін іздеп шыққан кейіпкерлер мейірмандықтардың ыстық ықыласына бөленіп адамзат баласына шапағын шашып тұрған «Бөбек күлкісі» гүлін құшақ-құшақ етіп теріп Бүлік еліне алып барады. «Бөбек күлкісінен» бөлінген сәуле адамзат баласына мейірім шашып олар сол заматта соғысты тоқтатып, бір-біріне мейіріммен қарай бастады. Бірақ Жер шарын бірнеше рет айналып жүргенде Бекен мен Шапағат-көгершінге шамадан тыс сәуле (радиация) өтіп, екеуі сол аурудың зардабынан мәңгілікке көз жұмды. Бұл екеуі – адамдар арасындағы соғыстың соңғы құрбаны еді. Олар алып келген «Бөбек күлкісі» гүлдеп, айналасына шуақ шашып тұрғанда адамзат баласы жауыздыққа бармайтыны белгілі дегенге саяды авторлық ұстаным.

Ә.Қалдыбаевтың «Арманына жеткен айбалта» ертегісі кішкентай оқырмандарға ой салады. Ешкімге керек болмай сарайда тот басып жатқан айбалта қайрақтан келіп ақыл сұрайды. Қайрақтың ақылы бойынша тоғайға барып өзіне сап боларлық аққайыңның бұтағын кесіп алады. Сапты өзіне кигізіп алған соң оны қайрақ жалтыратып қайрап береді. Өзінің осындай талпынысының арқасында ендігі жерде айбалта адамзаттың керегіне жарап күнде қолда жүретін болады. Оқушылар аққайың мен шіліктің сөзінен айбалта мен қайрақтың сөздерінен көп өнеге алатыны белгілі. Өзінің залымдығымен жер бауырлап өспей қалған шілік пен аққайыңның өмір сүру қалпы екі түрлі еді. Аққайың бұтақтарын адамның қажетіне сыйлағанмен жыл сайын өсіп, көктеп, жапырақ жая түседі. Ал, шілік болса өзінің ниетіне қарай жапырақ жая алмайды, олардың бойы да өспейді. Егер айбалта да тот басып жата бергенде оны ешкім керек етпейтін еді, өзінің ынтасымен қайраққа барып ақыл сұрауының арқасында ол бүгінде иесінің қолынан түспейтін құралға айналды. Жазушы аққайың, шілік, қайрақ, айбалталардың өмірі арқылы жас оқырмандарды еңбекке баулиды. Еңбек еткен баланың бойы қайың сияқты биік болып өсетін болса, жұмыс істемейтін жалқаулар, ойы жаман айлакер қулардың бойы өспей қалады екен. Олай болса, қайрақ, аққайың, айбалта сияқты әр бала өздерінің қолдарынан келгенше ата-анасына, жақын туыстарына, еліне қызмет ету керек екен. Жазушының «Бәйтерек пен дәнек» ертегісінің де жас оқырманға берер тәрбиесі жетерлік. Күзгі алапат дауылда қызғалдақ дәні аспанға ұшып, олар жер әлемге тарайды. Бір дән бәйтеректің қуысында қалып қойып, сонда қыстап шығады да жаз шыға жерге түсіп, бусанып тұрған жерден нәр алып өсіп шығады. Қызғалдақ «талай-талай долы дауыл тұрып, аптап ыстық сорып, қақаған суық қарып, өн бойы бұжыр-бұжыр, шор-шор болған қарт Бәйтеректің» ақылымен өзгеге қуаныш сыйлап жайнап тұр. Иә, біз де бәйтерек пен қызғалдақ сияқты әрқайсымыз қолымыздан келгенше басқаларға қуаныш сыйлауымыз керек екен.

Ә.Әбдібайдың «Күннің тоғыз баласы» ертегісінің танымдық-тәрбиелік мәні ерекше. Жазушы Күн планетасын айналып жүретін Жер, Меркурий, Шолпан, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон планеталары мен Астероид, Метеорит, Кометалар туралы жас оқырмандарға мағлұмат береді. Далада қой бағып жүретін бала күнде Шолпан туғанда қойларын өріске айдап шығатын болғандықтан Шолпанмен дос болып кетеді. Солай жүргенде жаз өтіп күз келгенше Шолпан бір көрінбейді. Досын ойлап жүргенде оның жауырын тұсынан қанат өсіп шығады. Шолпанның жаз бойы жоғалып кеткенін түсінбеген ол досын іздеп Күнге сапар шегеді. Қанатының арқасында Күнге сәлем беріп оның Жер, Меркурий, Шолпан, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон сияқты тоғыз баласымен жақынырақ танысады. Әрқайсысына барған сайын олардың ерекшелігін

көріп, соның себебін сұрайды. Балаларының бәрі де Күн-ананы айналып жүргенмен олардың қасиеттері түрліше екен. Әр планета өз тарихы туралы саяхатшы балаға әңгімелеп береді. Тоғыз планетаның ішінде ең ерекшесі Жер екенін түсінген бала тездетіп Жерге қайтса, Ай тұтылып тұрғанының үстінен түседі. Жерге көлеңкесі түскенде Ай тұтылатынын түсінген бала планеталардың өз ерекшелігін көңіліне тоқиды. Осылайша жазушы жас оқырмандарға Ай, Күн, Жер және басқа планеталар туралы түсінік қалыптастырып, Шолпан, Жетіқарақшы, Үлкен Аю, Бүркіт, Сүмбіле, Таразы, Үшарқар, Сарышаян шоқжұлдыздары туралы мағлұмат береді. Ертегі кейіпкерінің саяхаты арқылы оқырмандардың аспан денелері туралы танымы кеңейіп, жұлдыздар туралы түсінік қалыптасады.

Н.Құмардың «Сезімтал тарақандар» ертегісі қазіргі замандағы оқиғаларға негізделген. Тынық мұхитындағы Тубуаи деген аралға бет түзеген сезімтал тарақандар өздері мекендеген елден үдере көшуде. Қалта телефондарынан бөлінген радиация олардың ұрпағына қауіп туғызуда. Тарақандардың Тубуаи, Молден, Уполу, Аваруа аралдарына қоныс тебуінің басты себебі – онда ұялы телефон санаулы ғана. Экологиялық таза аймаққа барып ұрпағын сақтап қалуды көздеген тарақан ұлы көшті бастап жүріп кетеді. Тарақандардың бұл әрекетіне таң-тамаша қалған қоңыз «Қой үстіне бозторғай жұрымтқалаған» заманды аңсаған замандастарына сәттілік тілейді. Жазушы қоңыз бен тарақанның диалогымен, мұхит асып келген хат мәтінімен олардың ұрпақ үшін күресін суреттеген. Сезімтал тарақандардың бұл тірлігі адамзат баласына ой салса, біздің кішкентай бүлдіршіндеріміз де ағзаға аса қауіпті ұялы телефоннан аулақ болса екен дегенге саяды авторлық ұстаным.

Қорыта айтқанда, қазіргі қазақ балалар әдебиетінің негізгі жетістігі – ауыз әдебиеті үлгілерінен жалғасып келе жатқан ертегі жанрының кездесетіндігі. Мұның өзі қазіргі балалар әдебиетінде қалыптасқан дәстүрдің заңды жалғастығын көрсетеді. Балаларға арнап жазатын ақын-жазушылар өз шығармаларымен отбасын, отанын, елін, қоршаған табиғатты сүйетін ұрпақ қалыптастыруға үлес қосуда. Жоғарыда талданған ертегілерден қазақ қаламгерлері жаңа қазақстандық патриотизм қалыптастыру жолында еңбек етіп жатқаны анық көрінеді.

Әдебиеттер:

1. Тоқаев Қ.К. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Азия қаламгерлерінің I форумында сөйлеген сөзі. – Егемен Қазақстан. – 2019. – 4-қыркүйек.
2. Қирабаев С. Балаларға арналған үлкен әдебиет жасайық. Кіт.: Көп томдық шығармалар жинағы. 2 том. Алматы: Қазығұрт, 2007. – 182-210 б.
3. Қасқабасов С. Ертегі. Қазақ әдебиетінің тарихы. Он томдық. 1 том. – Алматы: ҚазАқпарат, 2008. – 371-376 б.
4. Білгеннің пайдасы: Қазақ ақын-жазушыларының балаларға арналған шығармалары. (Құраст. Е.Дүйсенбайұлы). – Алматы: Жазушы, 2009. – 320 б.
5. Жаңа заман ертегілері. – Алматы: «Таймас» баспа үйі, 2012. – 104 б.

СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

Алимбаева Гульзат Канатовна (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)	3
Орда Гүлжахан Жұмабердіқызы (Алматы, Қазақстан)	6
Айдарбекова Сауле Рысбаевна, Онласынова Диляра Сайрамбековна (Тараз, Қазақстан)	11
Шапағат Қанатқызы Қанат, Дулатқызы Диляра (Қарағанды, Қазақстан)	14
Ishmurzina Aida Ermekovna (Shymkent, Kazakhstan)	19
Исмаилова Гайнигул Кабидуллиновна, Рымбекова Алина Жангелдыевна (Семей, Қазақстан)	21
Гимарат Ернарар (Алматы, Қазақстан)	25
Орда Гүлжахан Жұмабердіқызы, Сарсенбаева Жансүлу Баденқызы (Алматы, Қазақстан)	28
Елюбаева Айгерим Ермековна (Павлодар, Қазақстан)	36
Zhanibekova Bagdagul Nurkhatovna (Nur – Sultan, Kazakhstan)	41
Бектошев Отабек, Мамадалиева Мохизар Турсунали қизи (Қўқон, Ўзбекистон)	46
G.Nurmatova (Qarshi, O'zbekiston)	49
Акрамов Шерзод Холмирзаевич (Қарши, Ўзбекистон)	51
Rahimova Dilfuza Baxtiyarovna (Toshkent viloyat, O'zbekiston)	54
Bekposhsha Rahimova, Sevara Bekchanova (Urganch, O'zbekiston)	56
Болыскенова Р.Б. (Алматы, Қазақстан)	58
Қияқбай Нұрила Бақтиярқызы (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)	60
Ахунов Бакытжан Кенжебекович, Дуйсенова Турар Жайшылыковна (Қызылорда, Қазақстан)	65
Ибраимова Сатина Чыныбековна (Ош, Кыргызстан)	68
Акишова Гулзина Толоновна (Ош, Кыргызстан)	74
Эргешова Гульмира Садыбакасовна, Жусубалиева Малинбу Тоштуковна, Шавралиева Гульнара Кыргызбаевна (Ош, Кыргызстан)	78
Қайрат Дина (Өскемен, Қазақстан)	84

Научное издание

МАТЕРИАЛЫ
Международного научно-методического
журнала
**«GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS 2021:
CENTRAL ASIA»**

Сборник научных статей
Ответственный редактор – Е. Абиев
Технический редактор – Е. Есім

Подписано в печать 08.02.2021
Формат 190x270. Бумага офсетная. Печать СР
Усл. печ. л. 25 п.л. Тираж 10 экз.